

Принципи діяльності рейтингових агентств

Принципи щодо діяльності рейтингових агентств розроблені технічним комітетом Міжнародної організації комісії з цінних паперів IOSCO та прийняті для застосування у вересні 2003 року.

Завдання рейтингових агентств (РА) полягає у визначенні майбутньої кредитоспроможності окремої компанії, цінного паперу чи зобов'язання станом на певну дату. РА можуть впливати на ринок цінних паперів. Кредитний рейтинг може вплинути на доступ емітента до капіталу, на структуру фінансових операцій та визначити типи інвестиційних кураторів тощо. Деякі регулятори (Національні комісії з цінних паперів та фондового ринку або еквівалентні їм органи) використовують рейтинги, встановлені рейтинговими агентствами для регулятивних цілей.

Зважаючи на вплив, який можуть мати думки рейтингового агентства на ринок цінних паперів, інвестори, кредитори, емітенти, так само, як і регулятори ринку цінних паперів зацікавлені в діяльності рейтингових агентств. Основною метою регулювання ринку цінних паперів, як зазначено у "Завданнях та принципах регулювання ринку цінних паперів" IOSCO (Міжнародна організація комісії з цінних паперів), є захист інвесторів, забезпечення чесного, ефективного та прозорого ринку цінних паперів, а також зниження системного ризику. Пропонуючи незалежний аналіз широкого спектру інформації, рейтингові агентства роблять великий внесок для досягнення таких цілей.

Рейтингові агентства, які визнано надійними, можуть відігравати значну роль на глобальних ринках цінних паперів. Як наслідок, Технічний Комітет зробив висновок, що набір принципів IOSCO щодо діяльності рейтингових агентств буде корисним інструментом для регуляторів ринку цінних паперів, рейтингових агентств та інших суб'єктів фінансового ринку, які бажають вдосконалити діяльність рейтингових агентств, та використання їх оцінок учасниками фондового ринку. Враховуючи, що рейтингові агентства регулюються та працюють під різноманітними юрисдикціями, викладені принципи не відображають універсального підходу, але визначають цілі найвищого рівня, до досягнення яких рейтингові агентства, регулятори, емітенти та інші учасники ринку повинні прагнути, щоб покращити захист інвесторів, а також чесність, ефективність та прозорість ринку цінних паперів і знизити системний ризик.

Спосіб, у який реалізуються ці принципи, залежить від особливостей розвитку кожного окремого ринку та, відповідно, діючого законодавства. У деяких випадках ці принципи найкраще втілюються в життя через внутрішні механізми рейтингового агентства і підтримуються в подальшому позичальниками, кредиторами та іншими учасниками ринку. Залежно від обставин, ці принципи можуть втілюватись через вимоги регуляторів. Як наслідок, механізми втілення цих принципів можуть мати будь-яку з наведених форм:

- урядове регулювання;
- регулювання неурядовими регуляторами;
- галузевий кодекс;
- внутрішня політика та процедури рейтингового агентства.

Технічний Комітет пропонує очікувати подальшого розгляду цих альтернатив і врахувати думки представників інших секторів перед тим, як визначитись із преференційним методом втілення.

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЙТИНГОВИХ АГЕНТСТВ

Якість та цілісність рейтингового процесу

1. Рейтингові агентства повинні намагатись висловлювати думки, які б допомогли знизити ризики недоступності інформації серед позичальників, кредиторів та інших учасників ринку

1.1 Рейтингові агентства повинні розробляти і застосовувати процедури та методології, які забезпечуватимуть обґрунтування їхніх оцінок на основі комплексного дослідження інформації, що стосується рейтингового аналізу. Методології рейтингового агентства мають бути точними та систематичними, а самі рейтинги - підлягати підтвердженню у тій чи іншій формі, на основі історичного досвіду.

1.2 Рейтингові агентства повинні проводити безперервний моніторинг, відслідковувати нову інформацію і регулярно оновлювати аналіз та рейтинг після його присвоєння, як тільки стає доступною нова інформація, яка підтверджує чи змінює думки рейтингового агентства.

1.3 Рейтингові агентства повинні зберігати та акумулювати інформацію й надані документи з метою забезпечення нормальної роботи.

1.4 Рейтингове агентство по винне мати достатні ресурси для належного здійснення кредитних оцінок. Приймаючи рішення щодо рейтингування або оновлення рейтингу зобов'язання або позичальника, РА має зважити, чи в змозі воно надати для цього персонал з достатніми навичками і чи зможе персонал отримати для цього всю необхідну інформацію для проведення таких оцінок.

1.5 Аналітики рейтингового агентства повинні використовувати методології, введені рейтинговим агентством і бути професійними, компетентними та мати високі моральні якості.

Незалежність і конфлікт інтересів

2. Рейтингові оцінки мають бути незалежними та вільними від політичного чи економічного тиску, конфліктів інтересів, які виникають через структуру власності рейтингового агентства, підприємницької чи фінансової діяльності, фінансових інтересів працівників рейтингового агентства. Рейтингові агентства повинні, наскільки це можливо, уникати діяльності, процедур та зв'язків, які могли б вплинути на незалежність та об'єктивність рейтингових процедур.

2.1 Рейтингові агентства по винні прийняти письмові внутрішні процедури, що визначають та усувають або врегульовують будь-які існуючі або потенційно можливі конфлікти інтересів, які могли б вплинути на думки та аналіз рейтингового агентства чи співробітників, які впливають на рейтингові оцінки. Рейтингові агентства заохочуються до розкриття заходів щодо усунення таких конфліктів та управлінських засобів.

2.2 Кредитний рейтинг, який присвоює РА емітентам не повинен перебувати під впливом існуючих або потенційних ділових відносин між РА (або їхньою філією) та емітентом чи будь-якою іншою стороною.

2.3 РА і штат РА не можуть брати участь в будь-яких торгах цінними паперами або деривативами, які несуть в собі конфлікт інтересів з діяльністю агентства.

2.4 Система звітування для штату РА та їхня система компенсацій має бути структурована так, щоб усунути або ефективно контролювати потенційні конфлікти інтересів. Аналітик РА не повинен винагороджуватись за рахунок коштів, які РА отримує від емітента.

2.5 На визначення кредитного рейтингу мають впливати тільки фактори, що стосуються визначення кредитної оцінки.

2.6 РА мають розкривати принцип компенсації, що існує в угоді з емітентом, якого вони рейтингують.

Прозорість та своєчасність рейтингового розкриття

3. РА мають зробити прозорість та відкритість метою своєї рейтингової діяльності.

3.1 РА має своєчасно розповсюджувати свої рейтингові рішення відносно цінних паперів, призначених для публічного розміщення, або емітентів таких цінних паперів.

3.2 Окрім випадків із рейтингами, що надаються лише позичальнику, РА має публічно оголошувати на недискримінаційних та безкоштовних засадах будь-який рейтинг, присвоєний емісії цінних паперів, призначених для публічного розміщення, або їх емітентам, та всі подальші рейтингові рішення.

3.3 РА повинні публікувати необхідну інформацію про процедури та методології, щоб сторонні особи могли зрозуміти на основі чого присвоєно рейтинг. Ця інформація має включати, окрім усього, значення кожної рейтингової категорії та визначення дефолту і часовий горизонт, який було досліджено.

3.4 РА має публікувати від повідну інформацію про історичний рівень дефолтів за кожною категорією рейтингів і чи змінився цей рівень із плином часу, щоб дати підґрунтя для розуміння історичного рівня надійності кожної категорії, їх зміни.

3.5 РА має зазначати, якщо рейтинг присвоєно не за ініціативою позичальника.

Конфіденційна інформація

4. РА має підтримувати конфіденційність всієї непублічної інформації, яку надав емітент, або його агенти, на умовах угоди про конфіденційність або іншої взаємної домовленості про конфіденційність інформації.

4.1 РА має приймати процедури та механізми захисту конфіденційної інформації, що надається позичальниками на умовах договору про конфіденційність або іншої відповідної домовленості.

4.2 РА має використовувати конфіденційну інформацію тільки з метою рейтингування та згідно з угодою про конфіденційність з емітентом.